Do Võ Phi Hùng scan tại VHS Petrus Ký (67-74) bằng Kuhlik Chiếc Đặc Khảo Của Quản Văn Rương (trên từ microfilm của Đại Nam Thư Lâu)

SỐ THỨ 1542 — NGÀY THỨ TƯ 19 JANVIER 1923 — NGÀY MÔNG MỘT THÁNG CHẠP ANNAM NĂM NHÂM-TUẤT

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE: 203
Adresse télégraphique:
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	Đông-pháp	Ngoại-quốc
Một năm.....	12$00	15$00
Sáu tháng...	6.50	8.00
Ba tháng.....	3.50	4.50

GIÁ LẺ MỖI SỐ.... 0$08
Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

閩新省六 報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

DEPOT LÉGAL «INDOCHINE» — Saigon — N° 718

POUR LES ANNONCES S'ADRESSER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 165-167-167 (1er étage)
A Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez M. M. Mayenne & Cie 9, rue Tronchet

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thư, chèques và mandats gởi mua báo xin đề ngay cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn; còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

TIN BUỒN

Quan Tổng-thông toàn quyền cõi Đông-pháp Maurice LONG, từ ngày thọ bịnh giữa đàng, ghé lại Colombo đặng dưỡng an, thì toàn dân cõi Đông-pháp hằng cầu nguyện cho bịnh tình của ngài mau thuyên giảm, chẳng dè số chẳng may tin bổn lại cho hay rằng ngài mới từ trần. Bổn-quán Lục-Tỉnh Tân-Văn xin thay mặt cho đồng-bang toàn xứ Nam-kỳ và đồng-nhơn báo quán, kính vài lời ai lụy.

Lục-Tỉnh Tân-Văn.

CỜ-BẠC

Vụ ước nghị cho lập nhà «Xét» lấy thuế đã bải. Phép nước còn cấm cờ bạc như thường. Luật cũng còn nghiêm phạt như xưa. Cờ-Bạc chừng nào mới tuyệt?

Cờ-bạc, ngồi ngẫm xét cho chính lý, rõ là một tật bịnh rất nguy hiểm; người đời ai chẳng may mang lấy cái tật bịnh hiểm nghèo ấy rồi, thì không những sự-nghiệp tiêu-điều, thân-danh mòn mỏi mà thôi, mà lại xem đường như kẻ hết thời, đường đời đã tội bước, sự-thế muốn phủi rũ; khiến cho bạn tác lánh xa, bà con ghét bỏ, chẳng còn một ai dám gần, xem tuồng như sợ bị truyền nhiễm vậy lận. Thế thì bịnh cờ-bạc, nếu đem ra mà so sánh với các bịnh hiểm nghèo đang thời, bịnh không thuốc trị, có kém gì bịnh ho-lao, ho-tổn. Trong nước mà chứa bịnh ấy, thì nước phải nghèo; vì nông-thương kỹ-nghệ hỏ-trôi; nước cũng phải yếu lần, vì dân số không tăng mà có giảm. Trong nhà mà phải mang bịnh ấy, thì gia-thế tang tành, thân-danh lụng bại; của tiền hao hớt, đạo-đức kém suy, chồng vợ chẳng hòa, anh em không thuận. Dường ấy nước nào mà không ghê, nhà nào mà chẳng sợ cái bịnh độ-ác ấy? Thế mà trong kỳ hội-nghị quản hạt mới qua rồi đây, vì nước gặp cơn túng rối, thâu xuất không phù, một vị nghị-viên quản-hạt Langsa, ấy là M. Dusson, muốn khỏi tăng các sắc-thuế cho phiền-phức lòng dân, bèn đặng kế hay, ước nghị lại một lần nữa, xin cho lập trường «Bon» nhà «Xét»; tức là ước xin cho dân trong xứ cờ-bạc mà lấy thuế để đắp bồi chỗ khuyết điểm ấy. Lời giải của Ngài chẳng phải là lời phi-lý, nhưng mà trong bàn nghị-viên Langsa có lắm người thuận mà cũng có lắm người nghịch, duy có bàn nghị-viên Annam, phần nhiều đều nghịch; trừ ra, nếu chỗ nghe chẳng lầm, có một mình ông hội-đồng Bền thuận ý. Bởi vậy, điều ước nghị của M. Dusson tiến cử giữa hội, khỏi bị bát, lại dặng giao qua cho Chánh-phủ trù liệu. Nhờ các báo trong xứ, đâu là báo Tây, báo Nam, báo quốc-ngữ, báo Langsa gì cũng đều ủng thỉnh nghịch luận. Xin quyết diệt điều ước nghị của M. Dusson là một điều lợi trước mắt mà hại sau lưng, làm cho nước điêu dân lụng. Các báo ấy là dân ý đó. Dòm thấy dân làm bất phục, Chánh-phủ lấy làm ngại-ngùng mà thâu-nạp ý-kiến của M. Dusson. Ấy là phép chánh-trị hay, biết lấy dân làm gốc. Bởi cớ, ông Dusson, sau lại ăn-năn, vào hội xin rút điều ước-nghị của Ngài ra và hứa, vì một lẽ nghịch dân tâm, từ đấy sắp về sau, Ngài bỏ biệt ý-kiến cho lập nhà «Xét» mà lấy thuế, chẳng đem vào hội mà ước cử nữa.

Thế thì cầu chuyện nhà-nước cho hoa-chi cờ bạc đã từ phủc trung rồi, chẳng còn có ngày nào trông thấy hạ-văng Nhựt-nguyệt. Cờ bạc trong xứ còn cấm như thường. Luật nước cũng còn nghiêm phạt như thường. Vậy mà phép quan còn có lòng sót-sáng, do thảm bất-buộc như thường vậy chăng? — Lý đâu không! Biết cờ bạc là một chứng bịnh giết mòn con người như ho-lao, lẽ nào không do thảm bắt buộc mà trừ hại cho dân. Tôi tưởng sở tuần-cảnh và mật-thám chẳng phúc nào ngồi việc do thảm cờ bạc. Nhứt là ông Arnoux là một vị quan thanh-liêm, giám tì mật-thám trong cõi thuộc-địa này. Ngài rõ biết cờ bạc là một mối lợi riêng cho một phe, mà hại chung cho xã-hội. Bởi tánh thanh-cần của ngài đã quen, ngài quyết trừ tuyệt cờ bạc mà diệt cái phe thủ lợi bất nghĩa ấy và tẩu trừ tệ hại cho dân, hầu giúp cho dân trong xứ mau mở mang, dân lạc nghiệp an cư, nước thuận phong mĩ tục. Ngài chẳng khác nào quyong trăng soi sáng khắp cùng trong xứ. Tuy vậy mà chậu úp khôn soi! Biết rằng ngài có lòng sốt-sắng về việc bắt buộc cờ bạc mà trừ tệ hại cho dân, ngài quyết lòng quét sạch, nhưng mà cũng còn hoài, thế không tuyệt dặng. Bắt chỗ nầy, còn chỗ kia, dẹp sòng nầy, lối sòng nọ. Có hoài, còn hoài! Bao giờ cái phe thủ lợi bất nghĩa, làm trái bổn phận ấy mà tuyệt, thì bạc cờ kia mới tuyệt. Nhưng bởi cái phe ấy còn sống hoài, còn tư thông với nhau mà chứa mãi, thì cửa đỏ-bác hãy còn mở mãi. Ngài có thấu hết nỗi chăng?— Kia như trong Cholon, ngoài các sòng Me ngẫu-cảo-Phé ở các tửu-điếm, ở trong rạp hát, ở các nhà tiệc, còn có một sòng cu-đi lớn vô cùng. Không những chứa tay Cholon tụ chơi mà thôi, cho đến người Saigon đêm nào cũng kéo nhau vô chơi, bánh xe-bơi lăng nượp-nượp. Ai dám rằng sở tuần-cảnh và mật-thám không hay không biết? Thử hỏi Đội Tài coi có hay không? Nhưng mà ..... than ôi! ... ngày nào bắt đặng! Ngày bắt chắc là ngày sòng cu-đi ấy dẹp nghỉ!

Còn Saigon, lúc tôi rảnh việc đi Saigon, tôi cũng còn thấy cờ-bạc luôn luôn vậy. Mấy ai phúc-bẩm cho Ngài hay? Chẳng cần nói những sòng nào đâu xa, xin chỉ một sòng me lớn ở đường Lagrandière, ngày đêm chơi nượp nượp. Nay dời căng nầy, mai đổi căng kia, xăn-quần nới trong một dãy phố ấy, mà mấy ai dọ bắt. Ngày những lần đêm, tháng nầy sang tháng nọ, cũng còn thấy chơi an như bàn-thạch vậy. Nếu hỏi tại sao, nào ai có rõ!

Còn nói gì Giadinh, ôi thôi, me-cáo kể gì, để ba-mươi-bảy mối lộ đại thạt. Cất cỏ dân quê-lốt sa mê cờ-bạc biết ngàn bao. Thảm quyện trước, coi rồi, cần nặng nhẹ rồi mới xỏ sau, lợi như vậy ai dại gì không xỏ. Bởi vậy mỗi ngày mất mấy trăm đồng-bạc bỏ về sử dùng họ cũng không nao núng. Nhứt là sòng đề Xóm-gà Cây-quéo. Biết mấy tay ăn no rồi ở không, chuyên một nghề bao đề mà lập nên sự nghiệp. Thử hỏi chú Hai-Cử ở Xóm gà ai là thầy đề, chú chỉ giùm cho. Thử hỏi Chín-Chạy, Năm-Cầu, Năm-Các ở Cây-quéo, với Hai-Cò, ai là tay bao. Đề lập nên sự nghiệp họ chỉ giùm cho. Thầy đều là dân trong tỉnh hạt trong tổng, con đề thứ ba, mươi-bảy lẻ nào không biết thầy. Tay nào tạo nên cửa tiệm sửa xe-máy và cho mướn xe-máy tại Gò-vấp kia nữa, Còn nói gì mấy chú đi quyện, gắt đường, chú nào cũng quần-áo bảnh-bao, nút vàng như lục-lạc. Mà nào có ai đá động tới chăng? Mỗi ngày, đều thấy xỏ như thường, làm dường như có thuế.

Ước chi sở Mật-thám có một cơ lính Mật-thám riêng để ngày đêm chuyên ròng một nghề đo bắt cờ-bạc, thì tài gì cờ-bạc trong xứ lại không tuyệt; vì cơ mật-thám ấy chẳng có phần cang dự nào khác hơn là cờ-bạc. Hễ chỗ nào có sòng cờ-bạc mà họ không hay không biết, không bắt, con đỏ bể ra tới tai quan, thì về phần họ phải cam gánh vát. Đặng vậy mới mầu chớ.

Nguyễn-duy.

CÔNG-ĐỨC VỚI TỘI-ĐỨC

(Tiếp theo)

Diêm-vương kết án mười lăm quan vừa rồi, truyền ngục-tốt đem giam vào hình băng-thất trị tội, thoạt nghe có tiếng la vang ở ngoài sân châu rằng: «bất công-bình, bất công-bình!» Hỏi ra, mới nhớ rằng còn một tên quan độc-thiện kỷ-thân, đã bị vào cái hình bào-lạc mà ta đã có cho phép đứng coi ta xử cái bọn làm quan sâu dân mọt nước mới rồi; có lẽ quan nầy còn oan-ức chi đây mới dám la vang như thế. Bèn truyền ngục-tốt giẫn vào.

Quan ta bước vào qui trước sân châu, chưa tỏ ra được lời chi mà cái thảm-trạng của người không ai tài nào tả ra cho giống được.

Diêm-vương liền phán hỏi: «người còn đều gì muốn kêu oan?»

Quan ta ngửa mặt lên tâu rằng: «Muôn tâu bệ-hạ, hạ-thần làm quan dưỡng-thế mấy mươi năm, giữ mình thanh-bạch, quan trên đẹp dạ, dân dưới vui lòng, tuy không làm được những việc gì công-ích với đời, mà một lời đã từng lẫy có cái danh thanh-bạch; bởi thế, nên trên nhà-nước mới ban mày-đay danh-dự, dưới nhơn-dân tặng biển ca công, đến nay bệ-hạ lại gia cho tôi cái hình bào-lạc, thì tôi trộm tưởng cái pháp-luật dương-gian khác hẳn với pháp luật âm-phủ ấy chăng! Hoặng tôi mới nghe được bệ-hạ kể tội và kết án mấy quan vừa rồi, người thì dâm-nhơn thất-tử, người thì đoạt nhơn điền-viên v. v... cái tội ấy còn gì thảm độc hơn nữa cho những người làm quan trên dương-thế; mà bệ-hạ chỉ đày vào cái hình băng-thất — đem đối với cái tội cái hình của tôi, thì tội ấy hình ấy, bất công-bình là dường nào! Xin bệ-hạ suy đi xét lại cho kẻ ha-thần nhờ — chớ để người thanh-bạch mà chịu cái hình tiêu-dầu lạng-ngạch, kẻ tham tàng lại hưởng cái phước mác mề khỏe ru.»

Diêm-vương nghe tâu, càng khoái mắng dùng dùng và nói rằng: «Người chỉ biết cái hình bào-lạc là nóng, mà người chưa hay cái hình băng-thất nó lợi hại là thế nào, nhưng việc ấy ta không cần phải nghị luận với người, để ta giải cho người rõ cái tội làm quan thanh-bạch của người là hại cho chưởng-lộc của ngươ là bao nỏ, cho người cam làm mà vào cái hình bào-lạc.

Nầy, cái người làm quan độc-thiện kỷ-thân, kia có ỉ người hầy nghe ta phân một lời chót trước khi người thọ hình.

Người có học thì người phải biết rằng, con người sanh trên thế chỉ có hai cái đường: một là đường tự do, hai là đường nô lệ. Cái đường tự-do, ban đầu tuy là gian-nan hiểm trở mặc dầu, song chịu khó bước đi được bước nào, thì rực rỡ vinh quang bước nấy; cái đường nô-lệ, ban đầu tuy là dễ-dàn khỏe-khoắn, vào lòn ra cúi có chi lạo, song chung cuộc rồi, phong tỏi tục bại cũng đường ấy, quốc nhược dân bần cũng đường ấy mà ra vậy. Người làm quan ba mươi năm, người không giữ cái chủ-nghĩa công lý mà hóa dân, đem cái công-đức mà phỏ-cập cùng xã hội; người chỉ biết độc-thiện kỷ-thân, là vào lòn ra cúi với quan trên để hưởng tấm danh-dự khuê-bài, trau mình thanh-khiết với kẻ dưới, để cầu tấm bản ca-tụng, thì cái thanh-bạch của người làm quan đó, vi khác nào đem một khúc gỗ để đó gọi là một ông quan trấn-nhậm đâu. Thì cái tội bỏ công-đức, theo tư-đức để giết dân vào đường nô lệ của người làm quan ba mươi năm trường ấy bằng lộc của nhà nước đó là đường nào! Đường ấy, đem so với cái tội làm quan dâm-nhơn thê-tử, đoạt nhơn điền-viên, dầu có hại ít nữa, cũng chẳng qua là làm hại cho một nhà hay một buổi đó thôi, chỉ như cái tội vì tư-đức độc-thiện kỷ thân của người đó, là cái tội giẫn dân vào đường nô-lệ đời đời kiếp kiếp không cùng tột vậy. Thế thì cái hình bào-lạc đối với thân người ngày nay, cần còn nhẹ lắm.»

Diêm-vương phán rồi, quan ta riu riu theo cùng ngục-tốt ra đi.

Trung-Trực

Tàu sẽ đến

Tàu *Angers* ở Port-Saïd đi hôm 3 Janvier.
Chiếc *Belle Isle* ở Marseille chạy hôm ngày 6 Janvier.

⁂

Tàu sẽ đi

Chiếc *André Lebon* sẽ chạy ngày 17 Janvier 1923.

XIN BỔ LỄ ĐI TẾT

NGỎ CÙNG CÁC VỊ ĐIỀN CHỦ

Thử hỏi các ông điền-chủ vậy ông các có lòng thương tá-điền nghèo hay chăng? Tôi chắc rằng ông nào có lương tâm cũng đều đáp lại rằng: *Sao lại không thương.*

Vì sao vậy? Là vì họ cũng làm người như mình, song rủi mạng-vận họ khác nên họ nghèo, còn mình giàu và lại nếu không có mấy kẻ ấy thì ruộng ai làm cho mình có lúa. Bởi các cớ nên các ông điền-chủ đều phải có lòng thương mấy tay tá-điền nghèo cả.

Nếu nói thương thì phải làm sao chỉ dẫu rằng thương? Tôi chẳng phải muốn nói với các ông điền-chủ phải đem tiền cho mấy người tá-điền nghèo mới gọi rằng thương, song tôi có ước ao mọi đều.....

Trước khi tôi muốn nói ra đây, tôi xin tỏ cho chư-vị điền-chủ biết rằng tôi vẫn đoán chắc chư-tôn đều là người giàu có, chẳng muốn rồi mâu con nhà nghèo đặng mà sống. Thiết nghĩ lâu ruộng mỗi năm của chư tôn góp đủ cho chư-tôn tự-dụng. Bởi cớ tôi xin chư-tôn nghĩ lại một đều nầy là chẳng nói ra chư-tôn cũng biết bởi họ nghèo, họ không có của tồ-phụ để lại, họ không ruộng đất mà làm, nên họ phải cần đến mướn đất của chư-tôn mà làm đặng họ kiếm ăn và nuôi lấy vợ con cha mẹ của họ. Mướn ruộng mỗi năm đã có giá định rồi, miễn là họ góp đủ cho mình, còn dư bao nhiêu ít nhiều rồi may họ chịu lấy. Ấy là công bình rồi đấy. là vì kẻ công người của đâu đó tính đều trả đủ, thế là theo lẽ tự nhiên đã buộc rồi. Còn như việc lễ-mễ, than ôi! Nếu chư-tôn còn bó buộc nữa, thế chẳng là tội-nghiệp lắm! Chư-tôn thử nghĩ lại mà coi, như chư tôn duy có của sẵn, ruộng sẵn và phải thêm chút lo lắn mà thôi, rồi cứ cho mùa-màn xong đi góp lúa, chỉ như nhà nghèo là những kẻ đi mướn ruộng mà làm, họ còn phải chạy tiền mua mạ, mướn trâu-trục, mướn công cấy v... v... Đã vậy rồi họ còn phải gia công cày-bừa, gieo trồng, chải gió dầm mưa, thức khuya dậy sớm trăm bề cực nhọc và lại hằng ngày phải vái Trời vái Phật xin cho trúng mùa đặng có lúa đong. Nếu tính lại bỗi cải nghèo đó mà họ làm cực khổ biết bao nhiêu, một mẫu ruộng mà thì được 50 giạ 60 giạ may mắn thì 80-90 giạ, thì họ phải đong 50 giạ 60 giạ lúa ruộng, rồi còn lại bao nhiêu thì lớp trả tiền nầy tiền nọ. Tôi chẳng cần kể ra trường chư-tôn cũng dư biết hơn tôi, tính ra thì còn lại cho họ bao nhiêu? Còn thoản như mùa-màn thất-bát thì đủ đong lúa ruộng là may, chớ có dư đâu mà trả nợ, mà ăn.

Than ôi! tình cảnh của nhà nghèo làm ruộng khổ biết bao nhiêu, còn nếu nói ăn sung ở sướng thì dâu có biết sung sướng là gì. Thiết nghĩ chư-tôn là các nhà điền-chủ thọ may cái tình trạng khốn-khổ ấy hơn tôi, nên nếu tôi nói ra đây chắc chư-tôn cũng vì tình đồng-loại mà mở lòng cầm xót mấy kẻ nghèo ấy mà bỏ phức cái tục đi lễ Tết đi.

Kìa như người nhà nghèo đi mướn ruộng, trước khi họ lại mướn, thì họ phải chịu tốn dụng cây người đến nói giùm, rồi xong rồi lại còn phải đóng tiền thế chưng. Đến mồng năm phải đi tết một cập vịt hay là một cập gà thiếng, tới cuối năm gần tết lại còn đi lễ một cập vịt và một giạ gạo v... v... tính ra thì từ đầu mùa tới cúi, tá-điền phải lo năm bảy lễ tết chủ-điền cũng gần vài chục ngươn bạc. Thảm cho những người không có vốn, đến ngày tết còn phải đi vay bợ cho có dặng ết như người ta. Mà lỡ trong ruộng đi vay đâu, cũng vay của chủ điền, rồi vay một phải trả hai, tới ngày lấy lúa đâu mà đóng cho đủ, đi lại mấy mùa rồi cũng hai tay không, mà còn thiếu hụt là khác.

Nếu nói ra mấy vật lễ-mễ ấy đối với chư tôn toàn là những tay giàu có, thì vật ấy giá có là bao, song đối với những tay mướn ruộng là những người nhà nghèo, thì bao nhiêu đấy cũng đủ may một vật cái áo cái quần cho họ mặc mấn năm chớ.

Theo ý tôi trộng nếu chư-tôn mở lòng bác ái cải-lương cái tệ-tục ấy đi và nới tay đừng bắt xét kẻ nghèo nàn thời quá, thì cũng như chư-tôn làm được một việc phước đức lớn hơn là cất năm bảy kiểu chùa, thì con nhà nghèo cảm ơn chư-tôn biết là bao nhiêu, đã vậy chư-tôn đã khỏi mang tiếng «cắt cổ», mà còn dặng tiếng thiện-lạo chúc tụng lưu truyền rằng chư-tôn là người nhơn đức biết thương yêu con nhà nghèo, có phải thơm-tho qui báu biết bao chăng!

Vậu tôi nầy cũng gần lúc đi tết, ấy vậy cầu xin chư-tôn điền-chủ nên bỏ cái lễ-mễ ấy, nếu tá-điền đem đến dưng, thì đừng lấy lãnh. Ông mở đàm làm gương, tôi sẽ cuối đầu thi lễ trước ông ấy và sẵn lòng bia cái danh ấy vào báo đặng làm gương.

Trành-cảm-Văn.

⁂

N. B — Tôi sẽ kể các việc tốt-bại của những người đều gia công điền họ cắt cổ tá điền đặng cho quan trên ngó thấy mà trừ mối hại.

Sát nhân đoạt tài

TOÀN GIA TRỪ LỤC

Vụ nầy, số báo bữa thứ hai mới qua rồi có nói. Khi bắt mấy tên Phỏ-ky, nghi cho chúng nó vì hận chủ là Vương-Khôn, nên giết cả nhà mà đoạt của, thì có lý nghiệm cho rằng phải. Nhưng mà còn có chỗ nghi qua sự thù oán khác nữa. Bởi đêu chém xem ra cố sát lắm, lại thêm con Sầm vợ của chủ tiệm Vương-Khôn, với con em vợ mà trước đã làm nói là

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER :
Saigon : aux Bureaux du Journal rue Catinat, 163-165-167 (1er étage)
Kiosque : aux Bureaux du Tramway-Bleu Tân-Vân.
Paris : chez M. M. Meyenne & Cie 9, rue Tronchet

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lựa thuốc của Người-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ hút lựa thuốc rồi và thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sãng Algérie quá thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon hằng. Hãy nên lựa thuốc hiệu Trước-Đất.

con dây-tờ đó, trong tay cầ hai điếu có vòng vàng ; trong tủi con Sãm chủ tiệm lại có bạc và trên giường còn có một cái trấp đa, dựng đồ tế-nhuyễn, nếu nói sát nhân đoạt tài, cớ sao còn chừa lại đó. Chắc là có chủ thù cán, quyết giết mà trốn hẳn chẳng, nên chẳng thèm lấy của. Xét vậy nên, Cò-bót tra ra bắt tên Kịch với tên Mạnh cả hai đều là Khách - trú bến thị, vì tranh giành mối lợi với Vương-Khôn, sanh rẫy lộng trước ; Kịch với Mạnh có hâm Vương-Khôn, nhưng bởi Vương-Khôn không sợ mà lánh, nên mới ra nông nỗi.

Vậy thì hiện giờ đây có hai phe bị bắt, một là ba tên Phồ-ky ở làm công cạo-heo cho Vương-Khôn, hai là hai tên Mạnh với Kịch là hai tên thủ oán. Chưa biết đầu là oan đầu là ưng, chậm đợi tra ra rồi sẽ.

XE-HƠI SỨC 40 MÃ LỰC
HIỆU: De "DION-BOUTON,,
là thứ thạnh-phát hơn hết
Mới chở tới thứ xe đi chơi (Torpédos) đã chinh đòn lại
Hạ giá nhiều lắm.
CỐ BÁN TẠI : BERTHET, CHARRIÈRE & Cie

PHÁP-VIỆT KHÁCH-LẦU
Hôtel de France
Quản-lý : NGUYỄN-VĂN-THIỆT
157, Rue Catinat — SAIGON
PHÒNG MÁT MẺ, THANH TỊNH
PHÒNG TẮM SẠCH SẼ
CÓ DOUCHE
GIÁ RẺ

Vô-tuyên điện

Banh-gích

Quan Thủ-tướng Banh-gích Theunis nói giỏi phỏng chừng-nghị rằng nếu A-lơ-măng nạp tiền bồi-thường y số thời phận của Banh-gích được có 10 triệu quan mà thôi, còn số tiền của Banh-gích tính ra có 30 ngàn triệu. Ông Teunis lại nhắc rằng ông Poincaré từ trước chẳng chịu đem binh giẹt, song nay đã đến thế thì phải ép mình mà làm việc ấy.

Từ-trần

Quan Nguyên-soái thủy Shiwanura, Tham-mưu của quan Nguyên-soái Togo Nhựt-bổn trong lúc đánh trận giặc Nga và Nhựt mới từ-trần tại Đông-kinh.

Đại tiệc

Quan Thống-soái Pháp-quốc mới làm cho A-lơ-măng biết vì chẳng nạp thang cuối đừng thro bạn-lê nên Chánh-phủ Pháp định phái một phái-bộ kỷ-sư sang bên nhựt sống Rhur kiểm-duyệt. Phái-bộ ấy có đủ quyền mà thi-hành chương-trình bồi-thường, và cũng có kỷ-sư I ta-li dự vào việc ấy nữa. Sẽ đóng binh đỏ mà tuần cho A-lơ-măng phục qui phái-bộ. Binh đóng chẳng phải do phương-diện Binh-bị lấy là phương-diện chánh-sách.

Ngày 11 Janvier 1923.

Tấn bịnh

Bịnh của hai nước Langsa và Banh-gích do hữu-ngạn sông Rhin ma tấn tới lúc sông Rhur không đầy chi trở-ngại.

Paris, ngày 10 Janvier 1923.

Bội tinh

Được thưởng : *Tam-đẳng bội-tinh* :
1° ông Hoàng Monivong.
2° quan Thượng-thơ Chhun.

Tứ-đẳng

Ông Pasquier, Khâm-sứ Trung-kỳ.

Ngũ-đẳng

Ông Silvestre, ông Lamarre, ông Muraire, ông Frèss, ông Lacouture, ông Nguyễn-văn-Quới và ông Bạch-thái-Buởi.

Bọn cộng-sản làm loạn

Bầu người phe cộng-sản bị bắt vì tội âm mưu xuối-dục cho dân ở bờ sông Rhur (Đức A-lơ-măng) phản-nghịch cùng binh Đồng-minh mới đem sang.

Trừng-trị

Pháp-quốc mới làm cho A-lơ-măng biết vì chẳng nạp thang cuối đừng thro bạn-lê cho nên Chánh-phủ Pháp định phái một phái-bộ kỷ-sư sang bên nhựt sống Rhur kiểm-duyệt. Phái-bộ ấy có đủ quyền mà thi-hành chương-trình bồi-thường, và cũng có kỷ-sư I ta-li dự vào việc ấy nữa. Sẽ đóng binh đỏ mà tuần cho A-lơ-măng phục qui phái-bộ. Binh đóng chẳng phải do phương-diện Binh-bị lấy là phương-diện chánh-sách.

Ngày 11 Janvier 1923.

Tấn bịnh

Bịnh của hai nước Langsa và Banh-gích do hữu-ngạn sông Rhin ma tấn tới lúc sông Rhur không đầy chi trở-ngại.

Đông-Pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Xổ số TOMBOLA DES EMPLOYÉS DE COMMERCE

Hôm chúa-nhựt tại dinh Đốc-lý Saigon, 10 giờ rưỡi, ông *Ducroisel* chủ tọa có ông De la *Brachollerie*, ông cò *Lentali*, ông *Cravetto* và bàn hầy-viên hội, có dự kiến.

Các số trúng

Thứ 1 — số 0014	Thứ 33 — số 1841
« 2 — « 1810	« 33 — « 2580
« 3 — « 0554	« 34 — « 1631
« 4 — « 3905	« 35 — « 1815
« 5 — « 1905	« 36 — « 3859
« 6 — « 3049	« 37 — « 0834
« 7 — « 2676	« 38 — « 0491
« 8 — « 0913	« 39 — « 1294
« 9 — « 1848	« 40 — « 1609
« 10 — « 2085	« 41 — « 3097
« 11 — « 2335	« 42 — « 1917
« 12 — « 1191	« 43 — « 1789
« 13 — « 2377	« 44 — « 1453
« 14 — « 1524	« 45 — « 1550
« 15 — « 1394	« 46 — « 3823
« 16 — « 1119	« 47 — « 0413
« 17 — « 2978	« 48 — « 3853
« 18 — « 0658	« 49 — « 2398
« 19 — « 0605	« 50 — « 3263
« 20 — « 1979	« 51 — « 2140
« 21 — « 1627	« 52 — « 2376
« 22 — « 0413	« 53 — « 0227
« 23 — « 1020	« 54 — « 1560
« 24 — « 3325	« 55 — « 1248
« 25 — « 1790	« 56 — « 3535
« 26 — « 3430	« 57 — « 3463
« 27 — « 0740	« 58 — « 1352
« 28 — « 2799	« 59 — « 0853
« 29 — « 1048	« 60 — « 1281
« 30 — « 2965	« 61 — « 1004
« 31 — « 0607	

Ai có trúng số thì đến nhà : Maison Caffort ở đường Catinat mà lãnh.

Đại tiệc đãi ông Outrey

Hội « Union Cochinchinoise » đang sắp một tiệc lớn đãi ông E *Outrey* và bộ phái thân-sĩ.

Đến ngày 27 Janvier nghĩa là cách hai ngày nữa khi ngài đến, tiệc ấy sẽ đãi.

Ai muốn dự cuộc thì xin đến ghi tên tại báo quán l'Impartial, mỗi người hùn 6 đồng bạc.

Ăn trộm 1100$

SAIGON — Ăn trộm cay cửu vào nhà lấy của tên Ng-văn-Sang ở đường Jean Eudel 1100 đồng lại tiền ba cào quần và vòng vàng.

Ông cò quận thứ nhì có đến tận nơi mụ tra xét.

Vì tình

Ông R. . . làm kinh lý ở Bentre lên Saigon dường bịnh có đắc theo một thằng bồi, em vợ của tên nầu ăn của ông, hôm nay nó vì say đêm một lọ rượi mạnh mẽ, nên nó bỏ ống. Vì vậy ống đến khai cho cò bót biết.

Nát dầu

Có một đứa nhỏ 5 tuổi con của tên Trần-văn-Do, ghe đậu dưới bến, nó lên chơi muốn đi ngang qua cái xe lửa (wagon) Chẳng dè rải lúc ấy cu li đang dẫy xe ấy nên xửa lúc đứa nhỏ đi qua, bị kẹp lại nát đầu, chết tốt.

Đánh lộn

Mme R. . . ở đường Mac Mahon vào đơn thưa Ng.-thị-D. . . về tội đánh đập người.

Cùng là đánh lộn

Xảm Thơi-Vi vào đơn thưa xảm Luc-Kieu cũng về tội đánh nó.

CUỘC TIẾP RƯỚC PHÁI BỘ thân sĩ OUTREY

Hồi hôm qua được thơ ông Phan-văn-Long nghị-viên quản-hạt hội-đồng mới nhóm đặng bàn tính cuộc nghinh tiếp phái bộ Outrey sắp đến Saigon, có những qui ông kể ra sau nầy nhóm tại nhà hội Cercle Franco-Annamite :

Ông Bùi-quan-Chiêu, ông Lưu-văn-Lang, ông tấn-sĩ Trần-v-Đôn, ông Ng.-phan-Long, ông Louis Minh, ông Võ-văn-Thơm, ông Ngô-khắc-Mẫn, ông Phủ Phát, ông huyện Nguyễn-văn-Hội, ông Mai (T. P.) ông Ng.-văn-Nghiêm, ông Hồ-văn-Kinh, ông Ng.-v-Hòa, ông Hưng (Banque Indochine), ông Nguyễn-khắc-Cần, ông Mân và Trần-văn-Chim.

Sáu giờ mấy các qui ông ai nấy an tọa rồi, thì quan lớn Bùi-quan-Chiêu đứng dậy nói rằng : tưởng khi chư ông ai nấy cũng đều biết rằng : tí ngày đây, sẽ có một phái bộ thân sĩ sang đây viếng xứ ta, nên hôm nọ có một vài người trong nội bọn ta đây đã nhóm lại đặng bàn việc tiếp rước phái bộ ấy và đặng ; dưng cho phái bộ ấy các điều ; khuyết-điểm trong cuộc chánh-trị (désidératas) và các điều ước xin cho chúng ta về cuộc ích quốc lợi dân.

Vậy hôm nay anh em chúng ta nhóm lại đây đặng định coi tính lẽ nào.

Ông Nguyễn-phan-Long hỏi vậy Annam ta nên tiếp rước bộ-phái cũng không.

Ai nấy cũng đều trả lời lại rằng nên rước Ông Bùi-quan-Chiêu lại nói : Ta phải nhớt định khoản ấy đặng rồi chúng ta phải vái người ra mắt quan Nguyên-soái mà bỏi coi, thì giờ cầu phái-bộ tự dụng làm sao đâu, hầu cho ta biết chắc ngày nào Annam ta mới rước bộ phái ấy được.

Kế nói vậy, người nói khác, đoan nhứt định phải ông tấn sĩ Trần-văn-Đôn và ông Ng.-phan-Long ra mắt quan Nguyên-soái.

Nói qua tới việc làm làm sao cho các viên chức Annam ở Lục-Tỉnh đến hiệp lại với chúng ta, hay là ở các tỉnh phái người đại-biểu đến. Rồi đó sang qua tới việc nghinh tiếp phái-bộ ấy tại chỗ nào, hoặc tại dinh Govap, hoặc tại Philharmonique hoặc tại nhà Cercle France Annamite.

Bàn qua việc nầy qua việc no không có chi nhứt định, nên dinh lại qua ngày 23 Décembre sẽ nhóm lại. Còn số tiền định hôm mà đãi tiệc thì là 10 đồng và cử bàn hội Ủy-viên để lo sắp đặt cuộc tiếp rước những là :

Ông Lưu-văn-Lang.
Trần-văn-Đôn.
Nguyễn-phan-Long.
Nguyễn-văn-Nghiêm.
Nguyễn-văn-Huy.
Nguyễn kim-Bình, v.v.

Là các ông nghị-viên quản-hạt Hội-đồng.

Tòa đại hình Saigon

Tòa Đại-hình Saigon nhóm xử kỳ nhứt ngày 15 Janvier 1923. Ông André ngồi Chánh-tòa, hai ông Carré và Franceschetti ngồi Hội-thẩm. Hội-đồng thẩm án bồi-quốc là : Ông Nguyễn hữu-Sanh và ông Đỗ-thời-Lai, chánh Hội-đồng ; ông Lê-minh-Phụng và ông Nguyễn-v.-Lộc phó Hội-đồng. Quan Phó Chưởng-lý Charles Lacouture ngồi thị-cáo.

Xử vụ án cướp tàu Nam-Sanh

Vụ cướp tàu Nam-Sanh của Nhà-máy Nam-Long xảy ra trong tuần tháng Mai năm 1921 tại tỉnh Cholon. Bắt đã nhiều tên phạm và hai kỳ Đại-hình rồi đều có phạt tội kẻ giam Nay mới bắt thêm được mấy tên sau nầy :

1 *Dương-v.-Gâm*. — Tên Gâm nầy bị bắt hồi ở đêm 23-24 Avril 1922 và lội cướp tàu ấy đưa con gái tên Thị-Của Thầy Phó-lãng Dương-hòa-hạ tra về vụ cướp tàu Nam-Sanh thì nó khai rằng lúc đi ăn cướp thoi không có nó. Duy có nghe lời tên Huấn, tên Diêu mà rủ rèn tên Ng.-v.-Lanh. Đến khi song việc Khai có chia cho nó 2.900$ thì nó lại phát phiền cho Huấn và Diêu 300 đồng.

Khai với tổng thì vậy, ra đến phòng Thẩm-án nó lại chối đi, nói rằng thầy Phó đánh ép nó hiệu khai như vậy. Viết giấy ra hỏi mấy tên tù ở Côn-nôn là Nhu, Sự, Hạnh, Nhân, Đỏ và Thăng, thời cả thảy đều khai rằng tên Gâm có đi rủ rèn người ta.

2 *Nguyễn-v.-Khai*. — Khai bị bắt ngày 23 Avril kể đó. Đem đến thầy Phó thời nó liền chịu thiệt các điều và kể rõ ràng đầu đuôi các việc. Nó nói phần nó ăn được 11 ngàn đồng, và nó giao cho Gâm 2.900 đồng. Ra đến Thẩm-án Khai cũng chối. Hỏi lại bọn tù nhơn Côn-nôn thời đều chịu rằng Khai có dự vào Gâm ăn cướp nầy và có lãnh phần được 10.950 đồng. Xét trong nhà nó chỉ bắt được có 1.500 đồng mà thôi.

3 *Nguyễn-v.-Tạo kẻ tà mưới Bình*. — Tên nầy bị Pué-quán Cân bắt ngày 31 Mai 1922 hồi 5 giờ sáng tại Rạch-kê. Tra ra nó khai rằng có đi dám đò, song lúc ra đi thời chúng ép đưa đi chớ nó không hiểu đi làm việc gì. Nó có lãnh phần được 2.000 đồng mà nó để chia cho tên Diêu hết 2.000 đồng đặng cho nó đừng khai.

Tên Tạo nầy đã bị án một lần bồi năm 1907 lấy tên là Ng.-v.-Do, xử 4 tháng tù về tội ăn cướp sát nhơn.

Tòa làm án

1° — Nguyễn-văn-Khai, 12 năm khổ-sai.
2° — Nguyễn-văn-Tạo, 12 năm khổ-sai.
3° — Dương-văn-Gâm, 7 năm cấm-cố.

Ngày 17 Janvier 1923 VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Bỏm mua
Chi nước	77.65
Ngân hàng Đông-Pháp	7.70
Ngân hàng Hongkong Shanghai	7.75
Ngân hàng Chartered	7.75
Bỏn de Comptoir de la Banque Industrielle de Chine	7.75

Quốc trái Đông-pháp... 69$50

QUỐC TRÁI CỦA ĐÔNG-PHÁP

Tại Paris ngày 16 Janvier 1923

1er Lợi	5	1917	Và lại	1.250	87 50
2e Lợi	5	1918	Và lại	1.250	87 50
3e Lợi	5	1921			

MỸ CỐC

Giá bán chỉ đến khi nào Chính-phủ lấy lại

Chinkiang	4.70@4.80
Hồ-nông	4.65 — 4.75
Hán-khẩu	4.80 — 4.90
Mân-Mân	5.80 — 5.10
Vạn-Vạn	4.40 4.60
Giá thương-mãi	4.65 4.80

Giá bảng của tiệm SÂM-QUẢNG-HƯNG mỗi lượng là 68 $ 40.

堤岸珠記英押首請金舖店
BIJOUTERIE
◆ KÝ-KÝ NGÔ-XƯƠNG ◆
419, rue des Marins, 419
CHOLON

Tiệm nổi cô làm vàng, cà-rá, bông tai và Médaill s nhận hột xoàn thật khéo, theo kiểu kiêm-thời và có cẩn hột trân-châu và Chu-thạnh khéo lắm.

Tôi làm đồ đã mau, chắc chắn, lại tính giá rất nhẹ.

Kính mời quí ông, quí bà, nước đặt lâm, hay là mua món chi, đến tiệm tôi, tôi sẽ làm cân cu và rằng hết sức làm đẹp lòng quí ông quí bà.

CÓ SẴN
NAM SẢN VỊ ĐÁ
RẤT TỐT
Tại Vĩnh-thuận, Mỹ-hoà, Bình-thắng
TOURNEUR GIADINH
LÊ - KIM - TY
35 công chánh đã chế tạo 46 năm nay, thợ khéo đã có danh tiếng
nhứt trong Lục-tỉnh, đồ làm chắc chắn, kiểu mới

廣東二天堂大藥房
NHỊ - THIÊN - ĐƯỜNG
PHARMACIE-ASIATIQUE
36, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations de substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent ne présenter aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, aux prescriptions aux indications de la notice qui les accompagne. Enfin, elles nous ont donné des résultats satisfaisants.

Sao lục tờ ni bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng :

Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều làm bằng máy vị thuốc bên Trung-hoà. Thuốc của tiệm tôi không có một chút làm hại hết, miễn là trong khi dùng hoặc uống hoặc thoa thì phải để coi theo cho kỹ lưỡng, theo như trong tờ chỉ dẫn của thuốc, cần dùng thì đến mua.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG VẬN ỨNG CAO ĐƠN

Thuốc dán nầy chuyên trị các thứ ghẻ độc, hoặc u nhọt, hoặc ung-thư phát bối, hoặc chàm-ban ghẻ ăn, nhức thiết vì đau dình thắng độc, bất luận lâu mau thảy đều dùng được.

Đồng nữ mà dán nơi mấy chỗ đau, chẳng mấy ngày thì thấy kéo da non, ít ngày thì lành mạnh.

Đều cho bịnh đau lâu năm, đa thiệt bỏ lời mầu mà tanh hôi hễ dán nó vài ngày thì rất hết cả độc ra rồi-lần-lần gom miệng lành ngay, thiệt là một thứ thuốc dán linh nghiệm như thần, không kể cao xiết được.

CÁCH DÙNG :

Phải lấy vải mỏng và mịn mang hoặc giấy dầu, thoa thuốc dán nầy vào mà dán nơi chỗ đau, mỗi bữa sớm mai phải lấy nước trà khăn hâm mà lau chỗ đau rồi thay miếng khác.

Kị ăn thịt ngỗng và thịt gà, những đồ sắc dục càng nên xa lánh.

Cang tiền có mua thuốc chi của bổn dường, xin hãy nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu Ông PHÁT-MẬP thì mới khỏi lầm đó ạ.)

Giá mỗi thứ là..... 0 $ 50

QUẢNG CÁO

Vẫn châu-thành Saigon là một cõi phiồn ba đô hội, cho nên càng thắng cảnh bao nhiêu thì thiên-hạ càng đông đảo bấy nhiêu, cho nên sản nhà trật phồ lắm, dầy nguang dầy đọc mà dâu đâu cũng chật nức khít vo, cho nên phép vệ sanh của con người phải giữ sao cho tinh khiết ; giữ sao cho khỏi uất khí nực nồng.

Vì vậy cho nên chư qui khách ở Lục-châu có việc sang đến Saigon mà tạm trú một ít ngày, tuy cũng là nhiều khách sang cách sến sang cũng rất nên thanh lịch mà cũng chẳng làm vui lòng khoái hượt các ông cho đặng, nhơn vì đó nên nay tôi mới chiêm đặng một dãy phố lầu rất lịch, vì cả ba phía trước sau và bên hông đều đặng thông thoáng thanh khí lại phân biệt với lân gia mà lập một cảnh lữ-quán mà cống-hiến cho chư qui ông nhân ba.

Phòng the rộng rải mát mẻ và tinh khiết, đồ chưng dọn nào giường, màng, nệm, bàn ghế thảy thảy mới tinh hảo, cửa ấy tối sầm đọa re dây cũng có lề làm cho đẹp ý cho các ông các bà qui khách nhàn hạ mà thôi chớ chẳng phải dám thủ lợi mà làm cho mất lề công-bình; còn bổi đã đông mà thầy chú là tay thạo việc, rất tiện cho qui khách sai khiến.

Từng trên thì phòng ngủ, còn từng dưới thì bàn cơm Annam : Người dân bếp rất thạo nghề mà cách nấu nướng lại tinh khiết, bổi cho giờ nào cũng có đủ món sơn trân hải vị cho qui khách dùng.

Tôi cũng vẫn biết đời văn-minh cho người trong nhiệt là vệ sanh, cho nên tôi chẳng có lẽ nào bao nước phố thì lựa chỉ trước sau trống trải địa cuộc phòng quan mà đặt phòng, còn việc ăn nống lại là món cần nhứt, tôi lại càng trông mòn kỳ lường hơn hết.

Thật tôi chẳng dám khoe khoan đâu làm vậy ngày thứ hai 27 Novembre 1922 nhằm ngày mùng 10 Annam tôi khai trương kinh thành qui khách trường tinh đới gót ngọc đến viếng thất một phen, thì ắc qui khách sẽ đặng thỏa lòng đẹp mắt mà giúp cho người đồng bang ta thành tựu.

Tiệm tôi cũng có nấu cơm tháng cho mấy thầy, mỗi tháng là 14 đồng bạc. Làm như thế rất tây tiện cho những người không vợ, ai muốn dùng cơm tháng xin đến bàn nghị.

Nay kính,
Chủ nhơn.
L. LÝ-KÝ-QUÂN cẩn *đến.*

BÌNH MẬT MÁU
MỤN MỤC NGOÀI DA
BỊNH MỚI MẠNH MÀ LÂU LẠI SỨC
THẬN VÀ BONG BÓNG
ĐAU MÌNH NHỨT GÂN CỐT

ĂN UỐNG CHẲM TIÊU
ĐAU LẮC LÉO
CỨ KHÍ
BỊNH TRÁI KẾ
NHỨT ĐẦU BỊNG

Nước suối SAINT GALMIER
Một BADOIT
LÀ MỘT THỨ NƯỚC HUỘT SẴNH ĐƯỜNG TIỂU TIỆN KHÔNG CÓ THỨ NÀO SÁNH BẰNG
HÃNG TRỮ CHÁNH TẠI ĐÔNG-PHÁP CÔNG-TY NẶT DANH POINSARD & VEYRET
(Comptoirs d'Extrême-Orient)

« RƯỢU CỔ-NHẮC HIỆU »
DEJEAN
NGON THƯỢNG HẠNG HƠN HẾT

Ai cũng ưa dùng Rượu Cổ nhắc hiệu « DEJEAN » vì nó đã ngon mà giá lại rẻ.

Sau khi bữa cơm nên dùng một ly nhỏ
Có trữ bán tại hãng
DENIS FRÈRES
là Đại-biểu ở Saigon, Haïphong, Hanoi, Pnom-Penh và Tourane

Bùi-quang-Nho
BENTRE

Bổn hiệm sẽ trữ bán vải may màng của hiệm Chấn-Thầy & Hanoi. Vải nầy mới chế biến mới, đã rộng lớn lại mau thuốc tốt hơn các thứ vải may màng thường vậy, hiệm là Tuille Tonkinois, bề dài 10m 40, ngang 1m60. Giấm hiệm có bán với trồng Bentre đã làm mẫu màng và may đo mặc bỉ khả tuyệt mỹ nữa.Như ai muốn may một cái màng thì 1m60, ngang 1m60 chẳng cần tuyệt, thì mua một cây vải nầy về cưới với Bentre thì đủ, nếu màng ấy có bề hang 4cm, 4cm, và 4cm thì cần hai cây nhiều. Bổn hiệm cũng có trữ giấy và dây màng nhiều kiểu & Hanoi gởi tại, giấy bạch tờ 3Z50 một cây, bottines đen và vàng hoặc hai màu tờ 12$50 tới 14$50 và dép (Sandales) quoai đa và quoai nhăng giá 1$60.Ai muốn thì nhắn đến tận tiệm được remise 5 % ai có muốn thì tôi sẽ gởi contre-remboursement. Xin đừng-hàng chiếu-cố, chắc hoan giá rẻ hơn và có nhiều người mới giấy ba cái lăng ba sen giấy đa trắng ra đa tăng. Ít ngày bổ sơn lại đa mới hay, hiệm tôi đâm cam đoan không có thất ý.

Bổn hiệm cũng có bán các thứ hàng tân nhuộm tại Bentre và những hàng hiệu nhiều thứ, như hiệm rộng may đo ; vân vân.....

BUI-QUANG-KHO
Bentre

ĐỜI TẾT
ỀN CHỦ
g lúa ruộng là may, chớ có
mà trả nợ, mà ăn.
ối ! tỉnh cảnh của nhà nghèo
ộng khổ biết bao nhiêu, còn
ẫn sung ở sướng thì dầu cớ
ng sướng là gì. Thiết nghĩ chư-
các nhà điền-chủ thạo mấy
trạng khốn-khổ ấy hơn tôi,
u tôi nói ra đây chắc chư-tôn
tỉnh đồng-loại mà bỏ lòng
ỏi mấy kẻ nghèo ấy mà bỏ
ái tục đi lễ Tết đi.
hư người nhà nghèo đi mướn
trước khi họ lại mướn, thì họ
iu tốn dụng cây người đến
n, coi xong rồi lại còn phải
n thế chưng. Đến mồng năm
tết một cập vịt hay là một
hiếng, tới coi cuối năm gần tết
đi lễ một cập vịt và một gà
. v... tính ra thì từ đầu mùa
tá-điền phải lo năm bảy lễ
điền cũng gần vài chục ngươn
ấm cho những người không
đến ngày tết còn phải đi vay
có đặng ết như người ta. Mà ở
ượng di vay đâu, cũng vay của
n, rồi vay một phải trả hai,
lấy lúa đâu mà đong cho
ại mấy mùa rồi cũng hai tay
mà còn thiếu hụt là khác.
hói ra mấy vật lễ-mễ ấy đối
tôn toàn là những tay giàu
ải ấy giá có là bao, song đối
ng tay mướn ruộng là những
hà nghèo, thì bao nhiêu đấy
ay một vài cái áo cái quần
mặc mãn năm chớ.
ý tôi trưởng nếu chư-tôn mở
c ái cải-lương cái tệ-tục ấy
ới tay dựng lấn xốt kẻnghèo
ri quả, thì cũng như chư-tôn
ực một việc phước đức lớn
cất năm bảy kiến chùa, thì
nghèo cảm ơn chư-tôn biết
hiêu, đã vậy chư-tôn đã khỏi
ồng « cất cỏ », mà còn dặng
iền-hạ chúc tụng lưu truyền
-tôn là người nhơn đức biết
yêu con nhà nghèo, có phải
o qui hầu bắt bác chăng !
úc nầy cũng gần lúc đi tết,
cẩu xin chư-tôn điền-chủ nên
ễ-mễ ấy, nếu tá-điền đam đến
hì đừng thọ lãnh. Ông mở
n gương, tôi sẽ cuối đầu thi lễ
ông ấy và sẵn lòng bia cái
vào báo đặng làm gương.

Trinh-cẩm-Văn.

— Tôi sẽ kể các việc tôi-lại
ông người đứa già công điền
cỏ» tá điền dặng cho quan
ó thấy mà trừ mối hại.

ạt tài
LỤC
ưng mà còn có chỗ nghi qua
ản khác nữa. Bởi dấu chém
số sát lắm, lại thêm con Sãm
chủ tiệm Vương-Khôn, với
vợ mà trước đã làm nói là

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KẾ NGHIỆP CHO ÔNG G. RENOUX

6 đường nhà hát Tây — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, văn là sư-phạm bào-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trúng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thấy thấy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người bán-bằng mà bán thuốc, hoặc bán theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đền thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiếu hiểu đãi sĩ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bán tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau bết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho y theo toa của quan thầy.

CHỦ ĐIỀN!
NÔNG GIA!
CÁC NHÀ CÓ XE HƠI!

Của mọn gì của chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm ra hay là còn lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp;

Làm các món nhỏ rời của mô-tơ bằng thép, gan, đồng, đồng-bạch.

Thì xin chư-tôn hãy đến:

FORGES, ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE

Tại Khánh-hội, Quai de la Marne

Dây thép nói 95 mã đặt.

Làm lẹ-cang lắm, có lấy thợ chuyên-môn ở các xưởng bên nước Pháp-quốc bên đến làm công việc làm.

TIỆM BÁN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

Ông GIUNTOLI *Chủ-nhơn ở tại đường Catinat*

môn bài số 135 và 143, gần bến Pháp-Việt Khách-lầu

(Grand Hôtel de France)

Kính mời chư quí bà và chư quí ông đời gót ngọc đến tiệm ông mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm nầy bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn đồng-bang ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, mãi-day bằng vàng, bằng bạc, trơn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiểu soi con mắt bằng ni-kên, bằng vàng và bọc vàng, kiểu thiệt bằng thầy tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và các lương-y cũng đều nọp dụng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi: lớn có, nhỏ có, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc làm sẵn trong cà-rá, bông tai đủ kiểu.

Ông GIUNTOLI, chủ tiệm vàng hiệu CON RỒNG VÀNG, hồi trước có làm thợ bạc và thợ làm đồng-hồ, nên biết coi cai quản các người làm công.

Chư quí bà và chư quí ông có mướn làm hay là mướn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-châu chư quí-bà và chư quí-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến tại tiệm « CON RỒNG VÀNG » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt tốt và giá rẻ hơn các tiệm khác.

NAY KÍNH.

VĂN XUÔI

Đêm vắng than thân tử-khách

Canh đã quá khuya, người đi đã vắng, bỗn bên hàng xóm ngủ yên, dầu trên tiếng chó sủa om-sòm, xóm dưới giọng canh nghe vẫn-vẫn, gió im trăng tỏ ngoài sân, cảnh trời thanh bạch đục lòng văn vơ..... Ôi! Cất có thay cho chữ tạo-vật; đã sinh ra con người ta để trao-chuốt cho gánh nợ tan-bồng hồ thỉ, lại còn điểm thêm cho những cảnh u-sầu, tịch mịch để khêu lòng sau trước, và con người ta lại chẳng ai thoát-ly được những sự rầu buồn, lo-lắng, nghĩ nhớ, giận-vui, quanh quanh quẩn quẩn, man-mác tấm lòng!

Một ngọn đèn xanh leo-lẻi, lập lòi xao-xuyến mặt-mờ, trên tường nhện giăn khói đóng, bên tai xác-xài là lay, lòng chẳng rung mà nóng, gà chẳng rức mà đau, một thân tử-khách, hiu-quạnh xứ người, đồng làm vẳng mặt trí làm dợi chờ, trông ai tắc dạ hồi-hồi, càng nhau ước hẹn ngày nầy năm xưa.....

Khách nhớ lại năm rồi là một khách giang-hồ tử-thử, khi thành thị, lúc sơn lâm, mà ngày hôm nay đã có đi gì là khác đó, đối với xã-hội đã có công cáng gì chưa? Ôi cái kiếp người sao có nhiều lối khắc khe, dầu cho có cuộc vui đầy tháng, trận cười suốt đêm thì chỉ cũng buồn tanh buồn ngắt đa cảm đa sầu, buồn thân trôi nổi, tứ cố vô thân. Đoạn lâu mới mở cửa bước ra được cùng với cảnh kia ngoan thường. Lơ-thơ, lừng-thừng lần bước đến mé Cửu-long-giang bên cạnh tạm yên, nhình trần cây nước. Bây giờ ngồi một mình đối với cỏ cây mà hồi tưởng những cảnh ngộ sinh-bình, rành-rành như ghi trong tâm-khâm. Nhớ lại những lúc làm một trẻ thơ-sanh, cùng năm ba bạn-bè luận bài toán-pháp, bàn-bạc chuyện hoang-đường, ý khí hăng-hái đề quyết cùng ai tranh lèo giựt giải. Lại những lúc cùng hàng-hữu câu chuyện nước non, luận đàm thế sự, mượn bóng tà-dương chiếu tận nguyệt, soi chung một mảnh tâm cang. Lúc lại với đôi hữu-tình ghé xanh hồng mắt, dạo cùng phường phố, phô chuyện tươi-sười biết bao là nghĩa nặng, biết bao là tình-nồng. Khách lại nghĩ cho đường đời quá ngắn, năm chiêm mười nỗi, dọc-dọc ngan-ngan, rồi đến lúc kết cuộc cũng chẳng cải qua cái tạo-hóa quyền. Thân khách đã hóa chôn bỉ-chãi, dày dã phong trần chịu biết bao nhiêu mưa tan khô, chủ ý là muốn cho gánh vợ nam nhi dặng ít nhiều tô-điểm, ai hay trống đánh xuôi kèn thổi ngược phận trời đành đã đành ôm-ấp, hỗ phần nam-tử, hận mặt mày râu, cũng nhơ-quần chưa chút tuổi tên, với đồng-chũng lại trăm phần thiếu sót. Muốn chấp miệng mà biếm câu thiên tùng nhơn nguyện, song còn e chẳng

(*Coi tiếp trương thứ tư*).

福源基貢西金銀銀

Lời rao

Nay tôi xin cho các chủ các Bà đặng rõ. Tại tiệm tôi ở bến Âu-châu mới gởi qua những hột thầy-xoàn nước trắng xanh, và cũng có các thứ đồ Nữ-trang bằng vàng. Lần nầy đồ thứ lại có nhiều hột-xoàn lớn nhỏ cũng làm thiệt khéo lắm.

Các xứ (Thổ-Ty) cũng có mới gởi qua thứ đồng-hồ treo lớn nhỏ, và kiểu trái quít còn rằng nước thì thiệt tốt và chắc có đủ 15 hột (bael đi đứng. (15 Rubis) hiệu:

CYMA.,

Giá bán nhẹ hơn các tiệm khác như chư quí khách muốn mua đồ chi, xin tới tiệm tôi thì tôi sẽ tính bằng tiếng nước.

Tiệm thợ bạc

KYYUN

n.1779, Rue Catinat SAIGON.

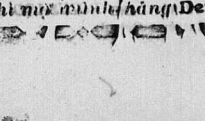

CÁC NHÀ CHO MƯỚN XE KÉO NẾU MUỐN CẦN KIỆM THÌ NÊN DÙNG MỘT THỨ VỎ XE-KÉO

BERGOUGNAN

MÀ THÔI

Dùng thử VỎ XE của tôi rồi Chư-tôn mới thấy rõ rằng nó TỐT HƠN các thứ VỎ XE hiệu khác

CÓ MÙA THỬ XIN GỞI THƯ CHO:

La Maison L. DESMARQUOY & Cie

61, Rue Pellerin, SAIGON.

Ở đó cũng có bán VỎ XE-HƠI, VỎ XE-MÁY, XE MÁY-HƠI và Bandages dây để cho XE HƠI CHỞ ĐỒ.

CÁC MÓN HÀNG HÓA CỦA HÃNG-HIỆU ĐỀU LÀ CỦA LANGSA LÀM VÀ THỨ THIỆT TỐT.

XE HƠI CHO MỖI NGƯỜI

ĐI BẰNG

CYCLECAR

BIGNAN

GIÁ: 11.000 QUAN

DÙNG NĂM LÍT DẦU XĂN ĐI 100 KI-LO-MÉT

CHẠY MAU 90 Km MỖI GIỜ

GẮT LÊN CŨNG ĐƯỢC

Có bán tại GARAGE S.I.T.

4, Rue Philippini 4. — SAIGON

TIỆM BÁN HÀNG RẺ VÀ TỐT

TIỆM

WASSIAMULL ASSOMULL & Cie

TẠI SAIGON: *36, rue Catinat*

TẠI CHOLON: *168, rue des Marins*

Xin qui Ông, qui Bà cùng các Cô, khi nào đi Saigon và Chợlớn, hãy ghé tiệm tôi chơi cho biết — Hàng đủ kiểu, rất tốt mà giá rẻ — Chúng tôi lấy làm hân-hạnh mà rước qui khách.

KÍNH BỐN.

Nguyễn-văn-Chức

50, 52 Rue des Marins CHOLON

Lãnh làm nhà máy xay lúa đủ các thứ kiểu theo kim thời, có thợ ráp máy thiện nghệ, họa đồ chỉ giùm không ăn tiền. Bán đủ đồ phụ tùng cho nhà máy xay lúa.

Pommade Cadum

THUỐC DÁN CA ĐUM

Trị các chứng bịnh ngoài da của trẻ nhỏ

Chẳng chi hay bằng thuốc dá Ca-đum trong việc trị những chứng bịnh ngoài da càng nơi da dầu của trẻ nhỏ. Dùng nó mà trị vào da mông mình của trẻ nhỏ bị đau đớn vì chứng lát voi, sẩn đỏ, lát nước, ghẻ chốc. Nó chẳng dức những giống ngứa ngầm lại, và nếu biết dùng thuốc dán Ca-đum cho kịp thì tránh khỏi sự rêu siết và bịnh mọc mục, da nổi vẩy, sẩn đỏ, ghẻ hôm, trầy xề, dau nơi con trẻ, ban giác, gáo, vít lịch.

MOTOCYCLISTES — CYCLISTES

ĐẶNG-CÔNG-HẬN và Công Ty

nhà số 244, đường Lefèbvre, SAIGON

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Các đồ phụ tùng xe máy đạp và xe máy dầu Võ và ruột xe máy hiệu WOLBER.

Võ và ruột xe máy dầu hiệu DUNLOP (bánh 600 và 650 á talon).

Đèn khí đá cho xe máy dầu (có dynamo và bình nước mạnh).

Bình nhỏi khí đá để cho xe máy dầu (boutelles Magondeaux).

Có bán xe máy dầu mới và cũ hiệu:

B. S. A. 4 1/2 H. P., 3 vitesses avec débrayage et mise en marche.

New-Hudson modèle de luxe 1922, 2 1/4 H. P., 2 vitesses avec débrayage et mise en marche.

New-Hudson 2 1/4 H. P., 2 vitesses, sans mise en marche.

Royal-Enfield 2 1/4 H. P., 2 vitesses avec débrayage et mise en marche.

Alcyon 2 1/2 H. P., 2 vitesses, débrayage et mise en marche.

Gratieux 3 1/2 H. P., 2 vitesses, avec débrayage et mise en marche.

Sửa các thứ xe máy dầu.

Sơn xe máy đủ màu.

LÀM VÀ BÁN ĐỒ THÊU

Làm những đồ: Quang, hôn, tang tế; để thờ trong đình: Tàng, điểm, tiền-bàn và làm đồ theo trong ban-hát: Giáp, mão, tàng, cờ, màng văn võ. Những món đồ tôi làm đây, hoặc nỉ, hoặc kiếm tiến, đồ mâu, dầu phơi, dầu giắt cũng không phai màu. Đồ tôi bán thiệt giá, không nói lếu, không nói xuống, đặng tiện cho qui khách khỏi tiết công trả.

Ở Cho-lớn cũng có tiệm Hiệp-Tân số 52, đường Canton song tôi muốn cho tiện đường cho qui khách, nên lập thêm một tiệm nữa đường Espagne số 176 Saigon, bên tay trái thì Cửu-long-Giang khách-sang, bên tay mặt thì Lục-tỉnh khách-sang, hiệp tiệm tôi là Quảng-phú-Hòa kính đồn.

Nhà họa chơn-dung

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN ở ngang ga xe-lửa giữa Chợ-Cũ Saigon có trữ đủ các thứ thuốc của Nhị-Thiên-Đường (Cholon). Bán rẻ giá và có bán nhiều thứ nón thiệt tốt mà giá thiệt rẻ.

LỄ ĐÌNH CHIẾN

Có nhiều vị đi coi lễ, số thấy hình mình ở trong *Photo-Nadal* 120 đường Catinat: Hình chụp: Hỏi gần mế-day, hỏi diễu-bình, hỏi các cựu chiến sĩ kéo nhau đi, hỏi cộ xo-bông. Giá mỗi cái 0$20.

Cartes postales có nhiều thứ tốt khéo, ai muốn lựa thứ nào cũng có. ó nhiều tấm carte Noel, đầu năm, ngày Sanh-nhựt xinh đẹp (kiểu mới bày ở Paris).

NADAL- *120, đường Catinat*

THỜI ĐÀM

Cô bạc.— Cha chả cái quần lãnh của cô mua ở đâu mà tốt dữ vậy, thiệt đen và nước quá?

Cô tư.— Vậy chớ cô nó chưa biết chỗ đặt sao? Để ba năm nay có một cái bằng cửa một người Annam mình lập ra, đặt lãnh, tốt hơn lãnh tàu và lãnh bắc nhiều lắm. Bữa nào cô rảnh đi với đó mua thử một cái quần bận thử coi, đi đen nước mà lại chắc.

Cô ba.— Đi biết vậy mà hồi tới giờ cô nó cũng chưa có nói chỗ nào hàn, đăng tôi mau mau đi mua, sẵn dịp cái quần lãnh tàu tôi mới mua cho ba bé trẻ ở nhà nó đi rượng hết.

Cô tư.— Như cô thiệt gấp cứ việc ra mua giấy xe lửa nhỏ đường mé sông, đi tới Cầu-kho hỏi thăm cái hãng của ông Lê-phát-Vinh ở đâu thì ai ai cũng đều biết.

Hãng đặt máy LÊ-PHÁT-VINH

Quai de Belgique Cankho (Saigon)

HÃY ĐẾN XEM NHÀ CHỤP HÌNH

PHOTO STUDIO

ở gần bên nhà hàng Continental

136-138 đường Catinat 136-138 SAIGON

Có nhiều thứ máy chụp hình mới đến như là: Goerz, Ihagée, Francevillle và ống dòm thiên-lý à prismes Goerz.

Hãng trở lại Đông-Pháp: Stéréoscopides Gaumont, Stéréo-panoramiques Monobloc, Vérascopes Richard, Jumelles extra plates Bellieni 9X12 v.v.

Vest pocket Kodak ống dòm

achromatique.... 18 $ 90

— rectiligne..... 23 90

— anastigmat 7/7.. 35 50

Khuôn hình nhiều kiểu tốt lạ.

Hình sơn-thủy vẽ bằng dầu.

Kiểu đề vẽ bằng dầu.

DƯƠNG-DIỆN

MARCHAND DE MEUBLES

139-141 Rue Catinat

SAIGON

XIN CÁC PHỦ-ÔNG CHÚ-Ý!

Làm người ở đời lấy chi làm sự nghiệp? Như muốn có sự nghiệp, trước hết phải sắm đồ đạc thập vật trong nhà. Bởi vậy, tôi cậy hãng của chúng tôi có đủ cho các quí-vị mua đồng, trước xem chơi cho tỏa chí, sau để dành làm đồ kỷ-niệm cho cháu con những là.

Giường tây bằng sắt, bằng thau và đồng đỏ, giá nghị nặt nay hiệu « Thonet » chiết, đủ thứ kiểu. Nệm, mùng, gối, là-phê dẫn sản, kiểu sạt (glaces) tủ đứng bàn, mặt cẩm và mặt đá chim-thạch, bàn nhỏ; còn những bàn ghế theo kiểu kiêm thời (salon) toàn là cây danh mộc cả.

Tiệm tôi bán giá rẻ hơn các nơi, vì tôi có người thay mặt lựa hàng bên các xứ (Thái-tây) chớ lại.

Xin qui-ông, qui-bà thừa dịp rảnh đến tiệm xem qua thì ắt vui khoái! Tiệm tôi lập ra ở Nam-kỳ có hơn mấy chục năm rồi, ai ai cũng đều tin cậy.

Còn qui-ông, qui-bà muốn đặt đồ-đạc theo ý mình thì chúng tôi xin sẽ làm y theo kiểu, vì bổn-hiệu có xưởng trợ lực.

Xin chư qui-vị ghé lòng, tới xem qua một phen đủ rõ.

DƯƠNG-DIỆN.

PHOTOGRAPHIE ARTISTIQUE ET INDUSTRIELLE

Opérateurs sortant des Ier Maisons de Paris

KHÁNH-KY & Cie

THỢ CHỤP HÌNH ANNAM KHÉO NHỨT

54, Boulevard Bonnard, 54 — SAIGON

Télé phone N° 410

TRAVAUX D'AMATEURS

PORTRAITS EN TOUS GENRES

Pose par tous les jours à l'atelier et domicile

PHOTOGRAPHIES SUR ÉMAUX

Portraits dessinés à l'encre de Chine sur papier Bristol

TRAVAUX D'ART

CHARBON AQUARELLE GÉLATINO

Retouches artistiques très soignées

LỜI RAO

Tôi đứng tên dưới nầy là Phan-thị-Thơ dân-bà góa của Trương-lợi-Trinh (kêu là Chín-Ên) ở tại Thốt-nốt làng Thạnh-hòa Trung-nhứt, tổng Định-mỹ, tỉnh Long-xuyên.

Nguyên vợ chồng tôi có điền thổ và gia sản của tên chồng tôi và tôi đứng bộ. Nhưng mà có 4 đứa con 1° Trương-thị-Liêng (Kim-Liêng) 2° Trương-Quang (kêu Tài-Quang) 3° Trương-Thành (kêu Tài-Sên) 4° Trương-Tường (kêu Tài-Xên) chúng nó không giữ bổn phận, lo chơi bời phá hư sự nghiệp. Vậy tôi làm tôi rao cho thấy cho rõ: Nếu trong bốn tên con tôi đây có thiếu nợ của ai thì nó liệu trả lấy. Vì quyền thì nó lại sản còn về phần tôi cai quản. Nếu sau si cho nó vay mượn bạc tiền, thì chẳng được kêu nài tôi tôi.

Thốt-nốt Phan-thị-Thơ vợ của Trương-lợi-Trinh.

HÃNG CAO-SU TẠI CẦU-KHO

LỜI RAO

Cho mấy chú có xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao-su pneus C.C.M. cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 9 đồng; Ruột (chambres à air) 2$60 một cặp.

Tại Hãng nấu Cao-su, ở đường Douaumont Saigon.

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ mua mình hãng Denis frères có trữ mà thôi

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư tế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng vị giá lại rẻ. Lại chẩn mạch quản trị và cắn dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC KHẢO coi xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE, ngài sẽ gởi cho không.

XIN LƯU Ý !!!

Hỏi người Saigon

Chúng tôi có một lời phải mà khuyên chư tôn trước khi chư tôn đi mua đồ đặng dùng trong ba bữa tết và trong lòn dần năm tây. Ấy là trước khi chư tôn đi mua đồ xin hãy nhớ đến viếng tiệm ĐỨC-THỊNH mãn-hài 81 đường Catinat SAIGON ở đầy có bán nhiều món thượng hảo hạng mà lại giá rẻ hơn các nơi. Tiệm đây có chưng các món đồ bằng bạc, đồ hàng nhiều, đồ thêu thùa, ren, đồ bằng nga, đồ bằng sành, đồ kiểu bằng đồng đỏ, lư-hương văn văn đồ hàng cây trắc và bằng gỗ, thảo ra thảy lại để không sợ, chỗ chuyên đi chỗ khác phải hư.

Ở các tỉnh nếu ai mua thì gởi cách « kiểu vật giao ngân » (Contre Remboursement).

Lâm kỹ cang, nhân đề đánh dấy thép : CHAUVIN SAIGON.

RA VÔ THÔNG THẢ

AI MÀ DÙNG THUỐC HƯỞN của ông Lương-ý DEHAUT mà XỔ CỬ ĂN và ăn đường trong phòng.

Thuốc hườn nầy để uống lắm và đã mau xổ lại sổ rất êm thấm.

Bán tại Nhà ông Lương-ý DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis, Paris, và khắp trong các tiệm thuốc đều có bán.

LỜI RAO

Tôi là Thái-xuân-Lai, hội-đồng tổng Bình lễ, ở tại lăng Hanh-thông, Trà-luộc(Cầnthơ) rao cho thiên hạ hay rằng từ rày sắp tới tôi không biết tới sự xàn chi cả cho tới là Thái-xuân-Ký kêu là XÀ BỔN.

Trước khi tôi có mua vườn đất cho nó đứng bộ, nay tôi đã thưa với tòa rồi lại hết rồi.

THAI-XU-N-LAI

LỜI RAO

Tại Longhải mới cất hai cái nhà cho muốn gần villa Bellevue, nhà cao cẩn 3 căng, ở dưới thì để xe-hơi và bồi. Trong nhà đủ đồ dùng, giường, nệm, ván, ghế, ly, chén, đĩa tây và annam, khăn bàn, ván ván đủ hết.

Có đèn bougies, đèn carbure và đèn dầu lửa đủ thứ, người muốn phải dùng bougies và carbure, chỉ cho muốn sẽ chịu dầu lửa và cải đặng cho người muốn nhà nầu ăn tự ý mình.

Giá mướn : 5 ngày đầu mỗi ngày 4$00.
25 ngày kế mỗi ngày 3.50.
Còn như trọn tháng thì 90.00.

Ai muốn mướn hoặc đến Long-hải hỏi người giữ nhà, hoặc đánh dây thép trước cho **N. Pierre TIỀN**, *Baria*.

LỜI RAO

Tôi là Võ-tấn-Ân cựu Hương-cả ở làng An-định Tổng Hòa-hảo hạt Mytho, nguyên vợ tôi là Nguyễn-thị-Huệ vợ chồng tôi ở 23 năm có hai đứa con mà con chết hết vợ tôi nó sanh tâm ngoại tình với tên Điểm nên nó bỏ tôi mà đi theo tên Điểm, nó đi ngày 12 Octobre 1921 thì tôi có lập tờ có có làng làm chứng và tôi có trình với quan chủ quận và có xin quan Biện-lý phát vi hầng tờ có đi phép, thì tôi trông đợi vợ tôi có hồi tâm mà trở về ở với tôi mà nó không về, nên tôi rạp kể từ ngày 12 Octobre 1921 về sau vợ tôi là Nguyễn-thị-Huệ có làm điều gì trái lẽ, và sanh con cái chi hay là vay tiền bạc gì của ai tôi không nhìn biết đến nữa.

Làng An-định, le 10 Octobre 1922.
Cựu Hương-cả Võ-tấn-Ân.

Tiệm đóng xe

Sửa xe nỏ bán đã đã phải tiếng

Đường Lagrandière số 99 và 101 — Bến-Nghé (Saigon)

TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

(*Tiếp theo trương thứ ba*)

đúng chẳng nhầm ; cho hay trời đã theo ta trọng ý-nguyện, nhưng ta phải tận sức người, mới biết sức trời. Khách sầu cảnh thảm, ngẫm cảnh động tình, trước mắt nước đỏ quanh co, ầm-ầm ù-ù ngọn bắc phong trở mây. Giòng thủy-triều dồn dồn xao-động, sóng bỗ lạo-xạo, trăng gieo điểm máu, trăng xóa như một lằng vẻ bạc.

Cảnh ôi là cảnh ! Mi có biết cho ta vì ngươi mà phải bầm gan tiềm ruột, thân-oán trời gia, độc địa chi lại cùng ta trêu heo. !

Lòng rất não-nề mấy đoạn tơ tằm, sầu chung cho non nước, bên tai mấy tiếng đế khêu, dường chất nỗi hận uyên tuổi cao tóc bạc mà khách sanh làm con người thất bề hiếu kính, lễ lấy càng thẹn mặt với cỏ cây, với vạn vật. Gởm cho đấng Hóa-công sinh ra thân người để cho trải nẻm những sự khổ não, những cái gian-nan, đem thân mà hình dịch cho đời mà gánh vát chung cho xã-hội, trang-trải cái nợ đời, đã có thân ở đời, tài nào lại tránh được ! !

Khách tự nghĩ đâu đâu cũng là cỏ cây non nước, đâu đâu cũng là nhà cửa thị thành, đâu cho chốn phường hoa thắng cảnh cũng nơi sầng-giỉ thú quê, thì chi nam nhi cũng đủ mà làm nơi ăn ở, nhưng thiết tưởng ngoài những dâm ngông - ngông nghênh-nghênh, trọn đời làm người bất-đắc-dĩ, thì chẳng cần nói, chỉ ư người mà có tài mất gan ruột thì chỉ cũng nhận biết những bệnh sầu cảm như khách đã lần lượe biển trên. Nghĩ thế mới ép mình từ giã cái cảnh u-sầu kia, trở bước về nhà, coi lại thì đồng hồ đã quá hai, mới tắt đốt mượn bút chép lời, để cùng với bạn tri-kỷ tỏ vẻ, chớ chẳng hề dám mưu riu qua mặt thợ.

Giang-hồ Khách
Tô-kim-Mới

Nguyễn-văn-Búp

(THỢ KHẮN ĐEN)

Propriétaire du Salon-Bon & Bình-nhâm

LÁI-THIÊU

Chỗ tâm khăn bông, Bombay và Nhiễu tàu đề kiểu kim-thời, có kiểu cắp tóc muốn tối định lại dùng như nón vậy, rất tiện-phải đo ni, bằng muốn vấn thì khỏi đo. Còn muốn dày mỏng tùy ý muốn tử 3 tới 4 lớp thôi.

Khăn đặt 18 mối khăn 3 đồng : bằng hàng Bombay - Bảng. cũng Nhiễu tàu thượng hạng Qui ông mua sỏ phí tôi chịu, sông phải gởi Mandat trước cho tiện bởi tôi ở gần Poste Lái-thiêu không đứng cách lính ổn giao ngân, nếu muốn gởi Contre-Remboursement phải đến Poste Thudaumot và có phí nhiều xin qui ông rõ. Còn mua sỉ xin gởi thơ thương nghị cùng tôi.

Kính-cáo.

Ai muốn **MUA ĐỈ SỈ** (*EN GROS*) những hàng **TƠ, LỤA BẮC-KỲ**, (*Soieries du Tonkin*) cho được hàng tốt, giá rẻ, nên viết thơ mau mau cho tiệm.

Maison Tonkinoise

ĐỒNG - THỊNH

4, Rue de la Soie Hanoi

Thời sẽ được lời nhiều

Ai muốn lấy kiểu (Echantillons) hỏi giá tiệm **Đồng-thịnh** ấy cũng trả lời tử tế.

Pensionnat

HUYNH-CONG-PHAT

19-33, Boulevard Kitchener, SAIGON

Nghỉ lễ tết Annam

Ngày bãi trường : Chúa nhựt 28 Janvier 1923, ngày 12 tháng chạp Annam.

Ngày tựu trường : 7 giờ sớm mai ngày thứ sáu 2 Mars 1923, nhằm ngày rằm tháng giêng Annam.

Nota : Trường có lập lớp 1er année (cycle complémentaire), dạy từ ngày 15 Août 1922.

Học trò cũ, xin nhớ tựu cho đúng ngày.

Học trò mới. xin gởi thơ dặn chỗ trước.

LỜI RAO CẦN KÍP

Nay tôi Lâm-thi-Nhẫn ở Ba-động, hạt Trà-vinh, cho hay rằng, kể từ ngày nay, tôi đã thôi thầy Lê-văn-Tây, Phó-tổng Bình-trị-hạ, hạt Trà-vinh.

Những tiền bạc ai cho thầy nầy vay thì tôi không biết tới; như ngày sau có ai thọc kiếc đều chi thì một mình thầy Lê-văn-Tây chịu mà thôi.

Lâm-thị-Nhẫn

Ăn Tết

Tiệm bánh, mức **LABIGANG**, *150 đường Catinat ở Saigon* là tiệm có tiếng và ai ai cũng đều biết, sẽ làm cho qui vị dùng ăn lễ Tết các thứ bánh ngọt có đính chữ và có hoa bèo tam sắc ở ngoài.

Kỳ lễ giá theo đây

Nguyên 3 lon có bắt bông hoa từ 2 đồng bạc sắp lên.

Bánh nhưng café moka hoặc sô-cô-la từ 3 đồng sắp lên.

Các thứ bánh ngọt nhỏ một đồng 12 cái hay là 8 đồng một trăm cái.

Bình Croissants và bánh Brioches có bơ, bánh chả thịt, bánh ở nhỏ nhiều thứ, 1 đồng 12 cái hay là 5 đồng một trăm cái.

Bánh ở trong có trái cây,có hột pistache 1 đồng 12 cái hay là 7 $50 100 cái.

Bombe glacée đủ mùi thơm, mứt moka, sô-cô-la, bông cam, hoa-nỉ tùy theo ý người mua.

Qui vị hãy gởi thơ mua &c đặng tuoi lòng. *Giá rẻ*

Bon-bon nhiều. Đủ ngâm mau tan bằng sô-cô-la thượng phẩm, từ 4 đồng 1 ki-lo.

XE MÁY DẠP CỦA HÃNG *L. CAFFORT*

HIỆU « ALCYON »

ĐUA ĂN HẠNG NHỨT

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy dạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lãnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy dạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lãnh phần thưởng khai trường thì *M. Trần-văn-THINH* hạng nhứt, *M. Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy dạp hiệu ALCYON

L. CAFFORT.

N° 32, 34, 36, Rue Catinat. — SAIGON

KHO TRỮ TẠI

MAGASIN UNIVERSEL

187, Rue Catinat, 193

SAIGON

XI-gà MINERVA

(MA-NÍ)

Thứ KINGSTAL hộp 25 điếu 4$75
« PERFECTOS « 25 « 3 50
« HUMMITAS « 25 « 2 50
« ROBUSTS « 25 « 2 00
« EPICURES « 50 « 5 30
« les VOTOS « 50 « 6 80
id. « 100 « 13 50
« LANCES « 100 « 7 75

Trên mỗi hộp phải nhớ tên xứ Ma-ní.

Có trữ bán nón hiệu « COQ GAULOIS »

Có trữ bán đồng hồ « Reine des montres.

Có trữ bán vải lồ ống để may mùng hiệu « E. R. ».

Có trữ bán đồ sát miệng hiệu « BOTOT » v. v.

DIRECTEMENT DE LA FABRIQUE

Exigez sur le Cadran

LES VOTS LA « REINE DES MONTRES »

Manufacture d'Horlogerie

PÉTOLAT Frères & ANGUENOT

A BESANÇON (Doubs)

(Maison fondée à Besançon, Genève, Londres)

Mua mỗi cái đồng hồ trái quít hiệu « REINE DES MONTRES » xin phải nhớ đòi một tờ bảo lãnh.

Giá : 8 $ một cái.

MAGASIN UNIVERSEL

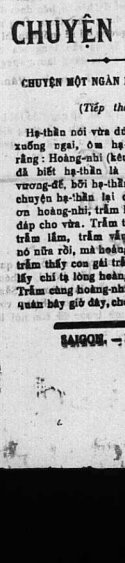

• VIN TONIQUE ET BI-NUTRITIF

DU DOCTEUR RIP

Vệ-sanh TƯỚU của Lương-ý RIP-chế

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cùng là trán kiện tinh thần, bết kỳ là bao nhiêu thời đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thôn mộn hễ uống rượu nầy vô, thì ắt đặng cải lão thành đồng, mặt mày tươi tốt, coi trẻ, lại mạnh hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mắt chứng, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lắm liệt, đã thịt đỏ sắn, tinh thần trán kiện.

Giá mỗi vo là ba đồng bạc.

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây ở đường Marti số 190, Cholon.

Dépôt PHARMACIE FRANCO-CHINOISE 190, rue de Marins CHOLON.

L. • LOUS VASTE ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

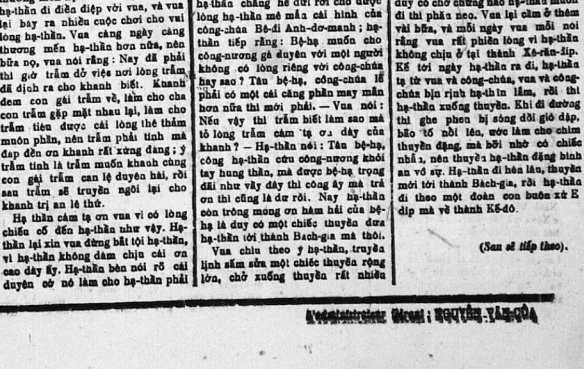

MAISON DE PREMIER ORDRE

CHUYỆN ARẠP

CHUYỆN MỘT NGÀN LẺ MỘT NGÀY

(*Tiếp theo*)

Hạ-thần nói vừa dứt lời, vua bèn xuống ngai, ôm hạ-thần mà nói rằng : Hoàng-nhi (kẻn hoàng-nhi vì đã biết hạ-thần là con của một vị vương-đế, bởi hạ-thần mới thuật hết chuyện hạ-thần lại cho vua nghe) ơn hoàng-nhi; trẫm biết lấy chi đền đáp cho vừa. Trẫm thương con gái trẫm lắm, trẫm vẫn hết lòng thấy nó nữa rồi, mà hoàng-nhi làm cho trẫm thấy con gái trẫm lại, thì trẫm lấy chi tả lòng hoàng-nhi cho xứng. Trẫm càng hoàng-nhi hãy đi tới tử quán bây giờ đây, cho trẫm thấy mặt con gái trẫm, vì trẫm rất nóng lòng mà thấy con gái trẫm. Vua nói rồi dạy quan thủ-tướng truyền lịnh sắm sửa xe loan lập tức. Vua bảo hạ-thần lên ngồi chung xe với vua mà đi, phía sau thì có quan quân cỡi ngựa theo hộ giá mà đi tới tử quán. Từ khi hạ-thần vào trào, công-chúa ở tại tử quán trông đợi lắm. Khi vua và hạ-thần tới rồi, xuống xe vào tử quán, cha con gặp nhau, cuộc mừng vui không thể gì mà tả ra cho vừa. Vua lại muốn cho công-chúa chính mình thuật lại cho vua nghe công-chúa bị vì thần bắt làm sao, hạ-thần cứu làm sao, công-chúa vâng lời thuật chuyện lại rành rẽ, vua nghe lấy làm vừa ý lắm. Vua cho rằng rất may phước vì công-chúa trọn giữ lòng vàng, không bị vì thần làm cho nhơ bợn tiết sạch giá trong, và vua rất khen ngợi lòng hảo hiệp của hạ-thần cứu dặng công-chúa và đem về đến, và bảo hạ-thần cũng về đó nữa. Vua cho hạ-thần ở tại một cung-điện rộng rải và xinh đẹp lắm. Vua truyền ra cho các nhà thờ dọc kinh và lệ thứ vọng bàn khẩu nguyện mà cảm tạ ơn trời cho công-chúa trở về đến vua. Kế đó lại bày ra cuộc lễ lớn ăn mừng công-chúa. Tại đó vua bày ra yến diên rất lớn lao, bết thảy hàng viên quan chức sắc, các nhà hào hộ, các người danh giá, đều có mời tới dự tiệc. Trong tiệc dãi rượu thượng phẩm lại có a-ro-ca (1) nữa.

LXXV

Vua thành Xê-rân-díp mãng dặng trùng phùng với công-chúa, nên thương mến hạ-thần lắm. Vua đem hạ-thần đi điêu diệp với vua, và vua lại bày ra nhiều cuộc chơi cho vui lòng hạ-thần. Vua càng ngày càng thương mến hạ-thần hơn nữa, nên bữa nọ, vua nói rằng : Nay đã phải thì giờ trẫm dỏ việc nơi lòng trẫm đã định ra cho khanh biết. Khanh đem con gái trẫm về, làm cho cha con trẫm gặp mặt nhau lại, làm cho trẫm tiêu được cái lòng thẻm muốn phần, nên trẫm phải tính mà đáp đền ơn khanh rất xứng đáng ; ý trẫm tính là trẫm muốn khanh cùng con gái trẫm cai lệ duyên hải, rồi sau trẫm sẽ truyền ngôi lại cho khanh trị an lê thứ.

Hạ thần cảm tạ ơn vua vì có lòng chiếu cố đến hạ-thần như vậy. Hạ-thần lại xin vua đừng bắt tội hạ-thần, vì hạ-thần không dám chịu cái ơn cao dày ấy. Hạ-thần bèn nói rõ cái duyên cớ nó làm cho hạ-thần phải xa xứ Kế-đô. Hạ-thần thú thiệt rằng hạ-thần chẳng hề dời rời cho được lòng hạ-thần mê mẩn cái hình của công-chúa Bê-đi Anh-do-manh ; hạ-thần tiếp rằng : Bệ-hạ muốn cho công-nương gả duyên với một người không có lòng riêng với công-chúa hay sao ? Tâu bệ-hạ, công-chúa lễ phải có một cái càng phẩm may mắn hơn nữa thì mới phải. — Vua nói : Nếu vậy thì trẫm biết làm sao mà tỏ lòng trẫm cảm tạ ơn dây của khanh ? — Hạ-thần nói : Tâu bệ-hạ, công hạ-thần cứu công-nương khỏi tay hung thần, mà được bệ-hạ trọng đãi như vậy dây thì công ấy mà trả ơn thì cũng là dư rồi. Nay hạ-thần còn trông mong ơn hàm hải của bệ-hạ là duy có một chiếc thuyền đưa hạ-thần với thành Bách-gia mà thôi.

Vua chìu theo ý hạ-thần, truyền lịnh sắm sửa một chiếc thuyền rộng lớn, chở xuống thuyền rất nhiều hành lý và đặn đó sắp đặt sẵn sàng, duy có chờ chừng nào hạ-thần muốn đi thì phăn neo. Vua lại cầm ở thêm vài hữa, và mỗi ngày vua mỗi nói rằng vua rất phiền lòng vì hạ-thần không chịu ở tại thành Xê-rân-díp. Kẻ tới ngày hạ-thần ra đi, hạ-thần tâu với vua và công-chúa, vua và công-chúa bịn rịn hạ-thần lắm, rồi thì hạ-thần xuống thuyền. Khi đi dương thì ghe phen bị sóng dồi gió dập, bão tố nổi lên, ước làm cho chìm thuyền đặng, mà bởi nhờ có chiếc nhất-a, nên thuyền hạ-thần đặng bình an vô sự. Hạ-thần đi hèn lâu, thuyền mới tới thành Bách-gia, rồi hạ-thần đi theo một đoàn con buôn xứ Ê-díp mà về thành Kê-đô.

(*Sau sẽ tiếp theo*).

(1) A-ro-ka là một thứ cây duy mọc tại cù-lao Xây-lân mà thôi. Trái nó có hơi chua, mà ngon lắm. Người tại cù-lao nầy thường sống giải, là nhờ ăn trái cây nầy, nó bổ và thêm thọ.

SAIGON. — IMP. DU LUNION

TIRAGE 1.500 EXEMPLAIRES

Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA